

به نام خدا

فارسی سال دوم راهنمایی

زهره علاقه‌بند
محبوبه گودرزی

● نظم — نثر

✓ ایستگاه آموزشی

✓ معنی کلمه

✓ معنی بیت

✓ معنی جمله

✓ مفهوم بیت

✓ نکته‌ی دستوری

✓ آرایه‌ی ادبی

✓ یادآوری

● آزمون فصل

● پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل

انتشارات مبینا

باما، در سخن شوی

www.ketab.ir

سرشناسه	: علاقه‌بند، زهرا، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدید آور	: فارسی سال دوم راهنمایی / زهرا علاقه‌بند، محبوبه گودرزی
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات مزینات، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۹ ص: جدول ۲۲×۲۹ س م.
شابک	: ۳۵۰۰۰ ریال: 978-600-6074-45-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: فارسی - - راهنمای آموزشی (راهنمایی)
موضوع	: فارسی - - آزمون‌ها و تمرین‌ها (راهنمایی)
موضوع	: ادبیات فارسی - - راهنمای آموزشی (راهنمایی)
موضوع	: ادبیات فارسی - - آزمون‌ها و تمرین‌ها (راهنمایی)
شناسه افزوده	: گودرزی، محبوبه، ۱۳۴۸ -
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ف ۲ / ۸ ع / ۲۳۳۱ PIR
رده‌بندی دیویی	: ۸۱۰ / ۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۶۰۹۵۰۳
تاریخ درخواست	: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۱۱
تاریخ پاسخگویی	: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۱۷
کد پیگیری	: ۲۶۰۸۵۱۳

انتشارات مزینات
بابا، در خون شید

ناشر: انتشارات مزینات

آدرس: تهران، ضلع شمال غربی پل سید خندان، ابتدای خیابان پیشداد، پلاک ۱، واحد ۴

کد پستی: ۱۵۴۱۹۳۳۱۱۵

صندوق پستی: ۱۶۳۱۵/۴۹۶

تلفن: ۵ - ۲۲۸۸۸۰۵۴

فکس: ۲۲۸۸۸۰۶۵

عنوان کتاب	: فارسی سال دوم راهنمایی
مؤلف	: زهرا علاقه‌بند، محبوبه گودرزی
صفحه‌آرا	: سروین نوری
حروف‌نگار	: مریم قادری
طراح جلد	: اصغر خوش‌خلق
نوبت چاپ	: اول - بهمن ۹۰
شمارگان	: ۲۰۰۰ جلد
قیمت	: ۳۵۰۰ تومان

▲ کلمه‌ی حقوق این اثر برای انتشارات مزینانی محفوظ است و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و نشر تمام یا بخشی از این اثر را به هر صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و جزوه و حتی برداشت به صورت دست‌نویس ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده‌ی ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مقدمه‌ی ناشر

برگزینی کویس به تعبیر حدود العالم

و شریک است که شاید بهیروستا‌های ایران فرق دلورود.

چشمه‌ی آبی سرود که، در تونز سوزان کویس... دست کویی عشق آبلو کوچکی است...

و مکتب خیمه از شاعران و دانشمندان و مردان خرد و حکمت و شعر و ادب و عرفان و نقاشان یاد می‌کند...

صفت نریمان بود...

نریمان، این دی که با آبلای نام و امرود، خرابی‌های پیرامونش،

یادآور کانون حذران و کوهنهدی خاموش قصه‌های از یاد رفته می‌یگان و نیاکان من است...

کویرا کویرزه تنه‌نریمان من و ما است که نریمان ملت ما است

کویرا و این مکتبی که در صورت جزایفا ظاهر شده است!

کویرا این پنهان بر اسراری که در آن، دنیا و آخرت، روی در روی هم اند.

دفع زینش و بهشت، آسمانش، و مردی در برنخ این دو، پوست...

شب کویرا این موجود زیاده‌آسمانی که مردم شرم نمی‌شوند...

شب کویر به وصف نمی‌آید...

آسمان تیره‌جاده مردم کویرا است و تنها که در نگاه آلوده آبلو کویر...

اما آنچه در کویر زیبای رویا خیال است! این تنها دخی است که در کویر خوب زندگی می‌کند...

بر گرفته از کتاب «کویس» دکتر علی شریعتی نریمانی

در پهنای نه چندان عرض زندگیم

همیشه در دنبال غلغله بودم

که نشانی از بی‌نشانی نوشته‌ام را به بلوی کوچکی می‌شناسم

و کلامم را آغاز کنم با سرآغازی که یلانی بر آن نیست

ای نام تو بهترین سرآغاز بی نام تو نامه کی کنم باز

فارسی

شروعی که بیانی بر آن را، برگی با آخرین دفتر در سه نیست
شعر را کی می شناسم اما نه به واسطی شاهنامه جلد شده و خاک خورده کنج و بسترین خانمان
بلکه آشناست بواسطی زنگ فارسی در سه
نمایی که خواهیم:

شهر مردان را از اقبال لاهوری در سائل بهای رحمت شیرباد
و فریاد زدیم، چراغ روشنائی را با فروغ دانائی جامی
زشت و زیبا را مشت کردیم با بخارنده ی زیبا وصال شیرازی
ایرج میرزا، این بار نه در وصف ماه، بلکه اندر حکایت پند در
چه زیبا خواهیم نوشته می آن مرد بزرگ که می گفت:

«مسل جمل مردم ما، ستیم، اگر ما در دروستان و کوچه و خیابانی در سه بازم و کتابخانه ایجاد کنیم، این وضع پیش نمی آید تا هم بچه های ایران، فرزندان حقیقی من، باشند»

مهندس محمد فریثانی - دکتر عباس فریثانی

مقدمه‌ی مؤلف

بخشی که سخن از زبان شیرین فارسی به میان می‌آید، همین بس که یادآور شویم، حکمی کردن قدر چنان ابوالقاسم فردوسی، به گزندی خودی سال از
عربی بدیش را دینی انگندن کاخی بلند از نظم صرف کرد. کاخی که بارش بدان و وزش باد و تابش آفتاب هیچ گزندی به آن نمی‌رساند.

تا همی آباد کرد و خراب ز بدان و از تابش آفتاب

پی انگندم از نظم کاخی بلند که از باد و بدان نیلند گزند

یاد به کلیت آموخته‌ی سده‌ی شاعر شیرین سخن شیرازی که در باب تعلیم و تربیت یک شب دره صد ساله را برآمده است، آمده کنیم.

کتاب فارسی دوم راهنمایی بایان نخلت ادبی و زبانی به تقویت این مهارت می‌پردازد و با جملات شیوا، بار بار به دور دست‌های برد.

آن هنگام که در کلاس درس، همایک مداشتری زیارای خوانیم و از شنیدن آهنگش لذت می‌بری، یک دم،

پرسش و پاسخ و کسب نمره به دست فراوانی شیرینی سپرده می‌شود.

این کتاب با هشت فصل،

ماریاتحوالات مصرخون با علم و فرهنگ و اخلاق یک آشنای سازد و به بهترین زبانی می‌آفریند و خالق زیبایی یاد و محبت می‌کند و با

دوران نوجوانی و دبیرگی می‌آشنای شویم و از هر روز به بعد ز غم می‌کنیم و در طول راه، پای سخن نمداران ادب‌پاری می‌نشینیم و با

سوزن خود ایران عزیز هم می‌بندیم که همیشه پادشاهش باشیم.

آن چه ما را در تالیف کتاب پیش رو مشتاق کرد به کارگیری روش بلی است که با کسری این کتاب از شنندگان تسبیح و تفسیر برای نیل به

این مقصود به ارائه مولود و ذیل پرداخته شده است:

۱- آوردن معنی لغات با هدف تکمیل دانش نامه‌ی آخر کتاب

۲- سنی و مفهوم ادبیات و متون با هدف یادگیری پدیدار و الگوهای ادبی

۳- بیان نخلت صم و ستوری به روش‌های نوین با هدف تقویت مهارت‌های زبانی و یادگیری پدیدار

۴- بیان آرایه‌های ادبی با هدف تقویت مهارت‌های ادبی و الگوهای ادبی

۵- ارائه نمونه سوالات تشریحی و تفسیری در هر درس (الفاظ و تفسیرش) و ستور زبان و آخر هر فصل با هدف آمادگی بیشتر

دانش آموزان در آزمون دایره‌ی دبیران محترم در طرح سوالات.

در پایان امید است تالیف این کتاب مایه‌ی اهداف فوق‌نزدیک کرده باشد و لازم می‌دانیم از
آقایان مهندس مزیانی و دکتر عباس مزیانی در بریت محترم انتشارات مزیانی که مایه‌ی تالیف این کتاب را بهمانا نمودند و
همکاری سرکار خانم مریم دولتمناری، شقایق کلاسی، سارا افشار و فاطمه کاظمی در ویراستاری
و سرکار خانم سروین نوری و مریم قادری که در صفحه‌آرایی و حروف‌چینی این کتاب کمک شایانی نموده‌اند
کمال تشکر را داشته باشیم.

www.ketab.ir

فهرست.....

- ۱ مقدمه
۱ ستایش
۲ بهترین سرآغاز.....

فصل اول: اسلام و انقلاب اسلامی

- ۸ درس اول: انقلاب اسلامی، تولدی دیگر.....
۱۰ درس دوم: شه مردان.....
۱۳ درس سوم: چشمان مادر بزرگ.....
۱۵ شعر خوانی: یاد حسین (ع).....
۱۶ حکایت: همدلی و اتحاد.....
۱۷ آزمون فصل.....

فصل دوم: علم و فرهنگ

- ۲۲ درس چهارم: خردمندی، دریای خرد.....
۲۶ درس پنجم: آداب و فرهنگ ایرانیان.....
۳۰ درس ششم: فروغ دانایی.....
۳۲ روان خوانی: شوق آموختن.....
۳۵ آزمون فصل.....

فصل سوم: زیبایی آفرینش

- ۴۲ درس هفتم: معرفت کردگار.....
۴۴ درس هشتم: نگارنده‌ی زیبا، صورتگر ماهر.....
۴۶ شعر خوانی: امید وصل.....
۴۷ حکایت: به خدا چه بگویم؟.....
۴۸ آزمون فصل.....

فصل چهارم: شکفتن

- ۵۴ درس نهم: سرمایه‌ی خوبان.....
۵۶ درس یازدهم: سفر شکفتن.....
۵۸ روان خوانی: جوانه و سنگر.....
۶۱ آزمون فصل.....

فصل پنجم: اخلاق و زندگی

- درس دوازدهم: پند پدر ۶۶
درس سیزدهم: اخلاق نیکان، اخلاق رایانه‌ای ۶۷
درس چهاردهم: آزادگی ۷۰
شعر خوانی: راز ماندگاری ۷۲
حکایت: نام خوش بو ۷۴
آزمون فصل ۷۵

فصل ششم: نام‌ها و یادها

- درس پانزدهم: نوجوان باهوش، آشپززاده‌ی
وزیر، گریه‌ی امیر ۸۰
درس شانزدهم: قلم سحرآمیز، دونامه ۸۳
روان‌خوانی: آقا مهدی ۸۴
آزمون فصل ۸۶

فصل هفتم: سرزمین من

- درس هفدهم: ای وطن ۹۰
درس نوزدهم: مادر ۹۲
شعرخوانی: تو ای ایزدی مرز ایران من ۹۴
حکایت: درس پایداری ۹۶
آزمون فصل ۹۷

فصل هشتم: ادبیات جهان

- درس بیستم: پرنده‌ی آزادی، کودکان سنگ ۱۰۲
درس بیست و یکم: راه خوشبختی ۱۰۳
روان‌خوانی: آن سوی پنجره ۱۰۵
نیایش: الهی ۱۰۶
آزمون فصل ۱۰۷